

Seniornett ... får seniorenne på nett !

Datakurs med
Seniornett

Android nettbrett kurs

Innholdsliste

1	Hvor er hva?.....	3
2	Basis kunnskap.....	5
2.1	Konfigurere Nettbrett (Innstillinger):.....	5
2.1.1	Statuspanel og innstillinger.....	6
2.1.2	Innstillinger:.....	6
2.1.3	Koble til et Wi-Fi-nettverk (trådløs router):.....	6
2.1.4	Lysstyrke:.....	7
2.1.5	Dropbox for Backup.....	7
2.2	Lokal og ekstern bruk.....	7
2.2.1	Lokalt bruk:.....	7
2.2.2	Eksternt bruk:.....	7
2.3	Bruk av berøringsskjerm og tastatur.....	8
2.3.1	Berøringsskjerm.....	8
2.3.2	Tastaturet.....	8
2.4	Slå nettbrettet av og på.....	9
2.4.1	Flymodus (Offlinemodus).....	9
2.5	Brukerhåndboken.....	10
3	Administrere Apper.....	10
3.1	Forhåndsinstallerte programmer.....	10
3.2	Organisere app-ikoner i mapper.....	11
3.3	Fjerne apper fra startside.....	11
3.4	Installere Apper.....	11
3.5	Avinstallere Apper.....	12
3.6	Mine filer.....	12
4	Hva kan du bruke nettbrettet til?.....	13
4.1	Internett	13
4.1.1	BankID.....	14
4.2	Epost, Lese og skrive.....	14
4.3	Kontakter.....	15
4.4	Kalender.....	15
4.5	Kart	15
4.6	Notatblokker.....	15
4.7	Musikkspiller.....	15
4.8	Bilder.....	16
4.8.1	Ta bilder og video.....	16
4.8.2	Trikse med bilder.....	16
4.8.3	Se på bilder.....	16
4.8.4	Redigere og se på video.....	16
4.9	YouTube.....	16
4.10	Billedtelefon via Internett.....	16
4.11	Asker og Bærum:.....	17
4.11.1	Bibliotekenes e-boktjeneste:.....	17
4.11.2	Asker Kommune.....	17
4.11.3	Bærum kommune.....	17
5	Programmer til nytte, lek og moro.....	18
6	Noen tips for Nettbrett:.....	19
6.1	Tastaturet.....	19
6.2	Ta bilder av skjermen.....	19
6.3	Roaming.....	19
6.4	Bevegelsekommando.....	19
6.5	Spare batteristrøm.....	20
6.6	Programvareoppdateringer.....	20
6.7	Benytte smarttelefon som Wi-Fi hot-spot.....	20
7	Symboler.....	21
8	Internett tilkobling generelt.....	22
9	Sydentur med Senionnett og Alfatravel.....	22

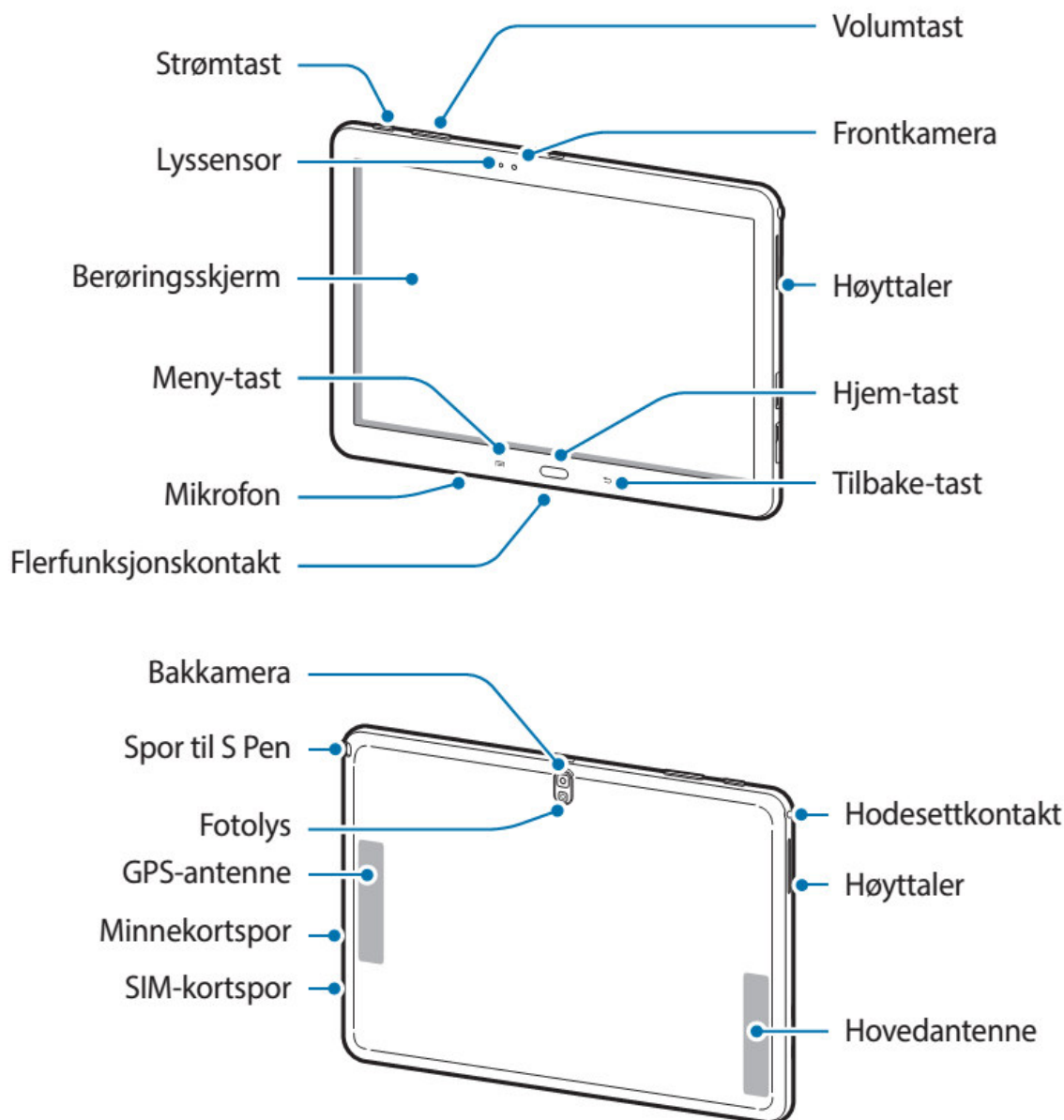
1 Hvor er hva?

Dette variere en del med fabrikat og type.

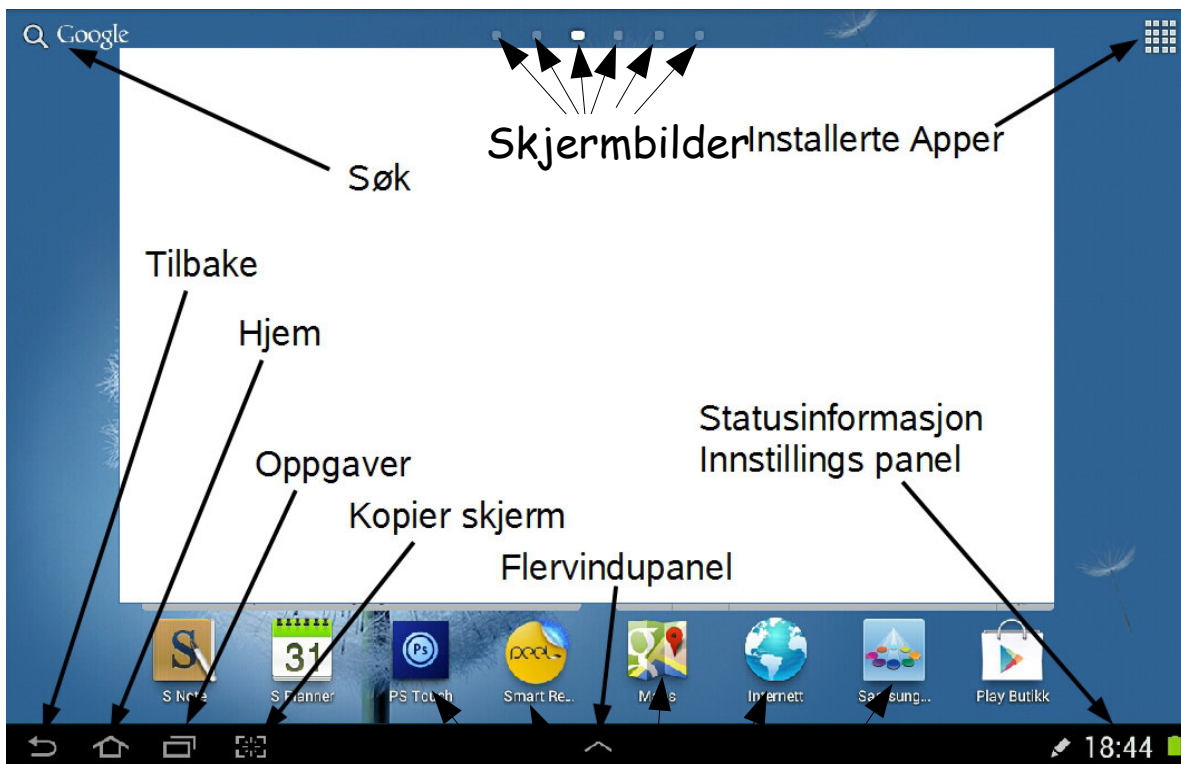
Tegningen her er Samsung Note 10.1 2013 G4

Brett som ikke kan brukes med 3G/4G har ikke plass for SIM kortet.

OBS! Ikke sett et ekstraminne i sporet for SIM kort.

På noen brett er meny-tast, hjem-tast og tilbake-tast ikke fysiske taster men felt på berørings-skjermen som vist på neste side. Taster har noen ganger mer enn en funksjon. En funksjon med et raskt «tapp» en annen funksjon om en holder litt lenger på tasten (feltet).

Forehåndsinstallerte programmer (Apper)

Eller feltene kan være flyttet rundt (avhengig av versjon og fabrikat) slik at det for eksempel kan se slik ut:

2 Basis kunnskap

Android er et operativsystem fra Google, som gjør at programmer (apper) som er laget for Android skal virke på nettbrett og smarttelefoner som har Android operativsystem, uavhengig av hvem som produserer brettet.

Siden Androidbrett og smarttelefoner kommer fra en rekke produsenter som legger til egne funksjoner, betjening og sine «private» apper blir det en del variasjoner i bruk og utseende.

Et nettbrett har mange muligheter (ala en PC). Brettet kobles trådløs til nettet enten med med Wi-Fi og / eller til mobiltelefonnettet. Kobling til mobiltelefonnettet krever et SIM kort.

For å ha glede av nettbrettet trenger en programmer (Apper), noen følger med brettet og andre kjøpes eller er gratis og lastes ned fra nettet, dette omtales senere.

2.1 *Konfigurere Nettbrett (Innstillinger):*

1. Første gang en slår på maskinen må en svare på noen spørsmål som; oppgi navn, legge inn e-mail adresse, lage passord etc. (Husk å noter disse). Om nødvendig kan ting endres senere.
2. WiFi-Setup: Du ser en liste med tilgjengelige nettverk. Velg ditt eget og skriv inn passordet. (Senere vil brettet koble seg automatisk)
3. Lysstyrke og bakgrunn
4. Backup (sikkerhetskopiering google server)

Når en er gjennom dette kommer «Hjem-Skjermen» og en kan alltid komme tilbake til den ved å trykke på «Hjem-tasten» (eller Hjem-symbolet:).

2.1.1 Statuspanel og innstillinger

Hjem-Skjermen kan en alltid komme til med å trykke på Hjem-tasten eller Hjem-symbolet

I et hjørne finner en statusinformasjonen som med et trykk kan utvides til et «Status panel» med mer informasjon og innstillinger.

I Knapperaden som kommer opp i kontrollpanelet kan brukes til å slå av og på funksjoner.

Nettbrett med Simkort har også knapp for mobildata (ikke vist på bildet). Med den kan en starte/stoppe datatrafikk over mobiltelefonnettet, noe som er særlig interessant om en reiser utenfor Norge for å unngå overraskende ekstraregninger. Ekstra viktig utenfor EU.

I statusfeltet får en også varsler indikert med symboler, for eksempel nye e-mail, oppdatering av apper, melding fra kalender om aktiviteter osv. Trykk på feltet for å få mer detaljer. En kan trykke på de enkelte varsler for å se mer, eller trykke på slett for å slette alle varsler. En sletter bare varselet, ikke selve meldingen eller e-posten.

2.1.2 Innstillinger:

Innstillinger kan velges fra statuspanelet eller fra en av hovedskjermene der en finner Ikonet for innstillinger. Her finner en det meste av set-up og om nødvendig kan det endres senere.

Google server lagrer innstillinger. Google kan også synkroniserer også kalender, e-mail etc. med smarttelefoner og PCer.

Det er helt ufarlig å gjøre seg kjent med innstillinger ved å trykke på ikonene som kommer opp under innstillinger. En ser da hvilke valg en kan gjøre. Det er først når du gjør et valg på «knapper», «skyve-brytere» eller i «bokser» setter eller fjerner merker at noe endres.

2.1.3 Koble til et Wi-Fi-nettverk (trådløs router):

Trykk og hold på symbolet eller bruk «innstillinger». Brettet viser alle Wi-Fi nettverk i nærheten. Velg det nettverket du ønsker å koble deg til.

Et passordbeskyttet nettverk vil ha «et låsesymbol» og krever da at en skriver inn passordet. Når du først har koblet deg til et Wi-Fi-nettverk, vil du automatisk bli koble til dette nettverket når det senere er innenfor rekkevidde.

Viktig: Velg bare nettverk som du kjenner og vet hvem opererer! Vær forsiktig med å logge på nettverk som er ulåst! (dvs. ikke gjør betalinger eller sensitive ting)

2.1.4 Lysstyrke:

Lysstyrken på skjermen påvirker batteri-levetiden. Demp lysstyrken på skjermen for å forlenge tiden før du må lade brettet på nytt, eller bruk Auto lysstyrke. Flytt skyve-kontrollen til passende nivå eller merk Auto ruten. Er auto lysstyrke er på, justerer lysstyrken på skjermen i forhold til lyset der du er.

2.1.5 Dropbox for Backup

Du ble trolig også spurt om du vil installere/opprette dropbox konto i start-opp sekvensen. Det kan også gjøres etterpå. I Dropbox kan du lagre dokumenter, bilder etc. Bildene er da tilgjengelig for deg på brettet, på PC og på smarttelefon overalt hvor du har tilgang til Internett (Lagring i «Skyen»). 2GB er gratis og du får tilbud om mer mot betaling eller gratis dersom du gjør et eller annet de foreslår. I Dropbox kan du også lage mapper som du kan dele med andre. Bilder og Video kan synkroniseres automatisk mot Dropbox.

Å gå via Dropbox er også en enkel metode for å overføre filer (f.eks. Bilder) mellom nettbrett og PC.

(Lignende tjeneste er SkyDrive fra Microsoft. Benytter du denne på en PC finnes tilsvarende App for nettbrettet. Om en ikke installerte Dropbox som del av første oppstart kan det gjøres senere)

2.2 Lokal og ekstern bruk

2.2.1 Lokalt bruk:

Uten å være tilkoblet Internett kan du bruke nettbrettet til ting som er lagret i brettet. Spill av mange slag, se på foto eller video, lese dokumenter, aviser og e-bøker, høre på musikk eller lydbøker. Forutsetningen er at dette er lagret i brettet på forhånd. Du kan også skrive notater, tegne, ta bilder og video som da lagres på brettet. (Se flymodus)

2.2.2 Eksternt bruk:

Alle aktiviteter som krever Internett. Kan brukes når du er tilkoblet Wi-Fi, eller hvis brettet har G3/G4 tilkobling via dette (krever simkort). Koble heller til Wi-Fi når det er mulig. I tillegg til søk på Internett krever funksjoner som Skype, Map, e-post og en god del Apper internetttilkobling.

Vær OBS på at bruk av Internett over telefonnettet (G3/G4) kan bli kostbart, avhengig av abonnement, og hvor en befinner seg.

(Har en nettbrett uten Simkort kan en om nødvendig koble seg til Internett via en smarttelefon, en belaster da mobilabonnementets datatrafikk. Se tips for nettbrett.6.7 Bruk mobiltelefon som Hot-spot.)

2.3 Bruk av berøringsskjerm og tastatur

2.3.1 Berøringsskjerm

Det anbefales å bruke fingrene eller en digital penn, IKKE bruk skarpe gjenstander da det kan ødelegge skjermen. Når du bruker berøringsskjermen skal du bruke lette trykk.

Ett lett trykk: For å velge en menyfunksjon/alternativ, åpne program. Et par sekunders trykk åpner tilleggs funksjoner.

Hold flere fingre sammen, spre fingrene for å zoom ut, (større bilde), hold flere fingre spredt og før dem sammen (zoom inn, mindre bilde).

Bla i sider: Dra en finger til høyre, venstre, opp eller ned. Dette gjelder for startskjermbildet, menyer og Internett

Dobbelt trykk: For å zoome inn eller ut når du ser på bilder.

(Noen brett har også betjeninger med bevegelse se tips for nettbrett 6.4 Bevegelseskommando)

2.3.2 Tastaturet

Tastaturet på skjermen dukker opp av seg selv når det trengs. Originaltastaturet kan variere med brettfabrikat men ligner stort sett på dette:

Dette Samsung tastaturet har 3 modus; Fast som vist her, Delt tastatur som er praktisk om en holder brettet og skriver med tommelfinger, eller et mindre tastatur som kan flyttes rundt på skjermen. Trykker en på et lite symbol i statuslinjen: , kommer en til tastaturinnstillinger.

(Liker en ikke originaltastaturet finnes det alternative tastatur-apper. (f.eks. SwiftKey app).

2.4 Slå nettbrettet av og på

Hvilemodus: Et kort trykk på av/på bryteren setter nettbrettet i hvilemodus, et kort trykk slår nettbrettet på igjen. Apper blir ikke avsluttet og du er tilbake der du var når du slo det av. I hvilemodus bruker brettet litt strøm. Derfor vil den, dersom den ikke er tilkoblet lader, etter hvert gå tom for strøm, og må lades for å kunne slås på igjen.

Slår en brettet helt lukkes apper, og brette bruker ikke strøm.

Slå helt av: Hold på av/på knappen til dette feltet kommer opp:

Innstillinger for nettbrett	
 Slå av	Trykk på slå av for å slå av alle apper og nettbrettet fullstendig.
 Offlinemodus Offlinemodus er av	Offlinemodus, også kalt flymodus. Se neste avsnitt.
 Omstart	Omstart, stenger alle apper, og stopper starter brettet opp igjen.
 Lydløs	Knapper for å slå lyd av og på.
 Vibrasjon	
 Lyd	

2.4.1 Flymodus (Offlinemodus)

Under flyvning kan nettbrett og mobiltelefoner brukes i flymodus. Trykk på Offlinemodus slik at det står Offlinemodus er på. I offlinemodus er de trådløse funksjonene slått av, men en kan bruke de lokale funksjonene (lese, spille, se film). Reglene for start og landing er under revisjon, noen flyselskaper tillater brett i flymodus under hele turen, mens andre vil at en skal slå brettet helt av under start og landing (hør hva som blir kunngjort før start). I så fall sett brettet i offlinemodus og trykk på «Slå av». Når flyet så er i luften kan en slå på nettbrettet og det starter da i flymodus (offlinemodus) vist med et flysymbol i statuslinjen.

I flymodus er trådløse tjenester slått av:

- Wi-Fi
- Bluetooth
- Mobilnett alle tjenester for brett med Simkort

Norwegian og noen andre flyselskap har Wi-Fi ombord i flyet til fri bruk for passasjerene. Vil en bruke dette, har en tilgang til Internett under flyturen må en slå på Wi-Fi manuelt når brettet er i flymodus. Gå til Innstillinger og Wi-Fi søk etter nett og velg det flyselskapet tilbyr.

Trygt tilbake på bakken er det bare å slå på brettet igjen og slå av flymodus.

2.5 Brukerhåndboken

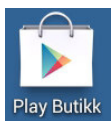

Brukerhåndboken er som oftest installert lokalt på nettbrettet, trykk på apper symbolet. Du kan også finne den på Internett. Start forhåndsinstallert nettleser, Trykk på (bokmerker) og velg «Brukerhåndbok».

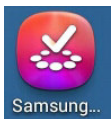
Er den ikke bokmerket, må en søke på produsent, support, brukerhåndbok og laste den ned. Samsungs ligger på www.Samsung.com support og søk på typenavn på nettbrettet.

3 Administrere Apper

Nettbrettet leveres med endel forhåndsinstallerte apper. I tillegg finnes det ca en million apper som, etter behov, kan lastes ned fra nettet og installeres.

Programmer (Apper) hentes fra Google play (Play Butikk). Denne vet hvilken versjon av operativsystemet Android du har, og viser bare de som er kompatible med ditt apparat.

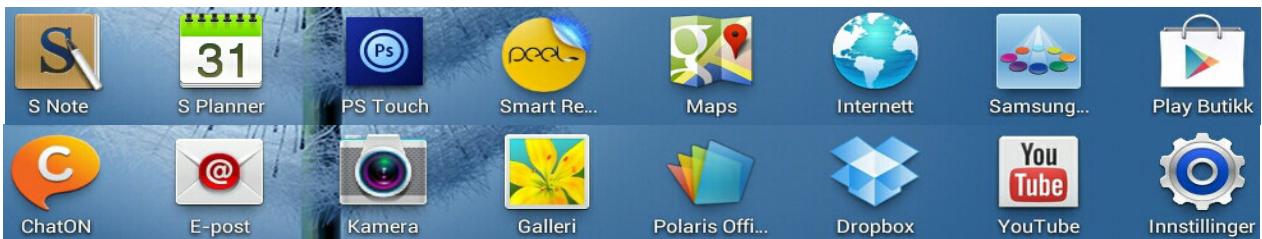

Samsung har også sin egen App butikk «Samsungs Apps» med programmer de anbefaler og hvor Samsung garanterer kompatibiliteten.

3.1 Forhåndsinstallerte programmer

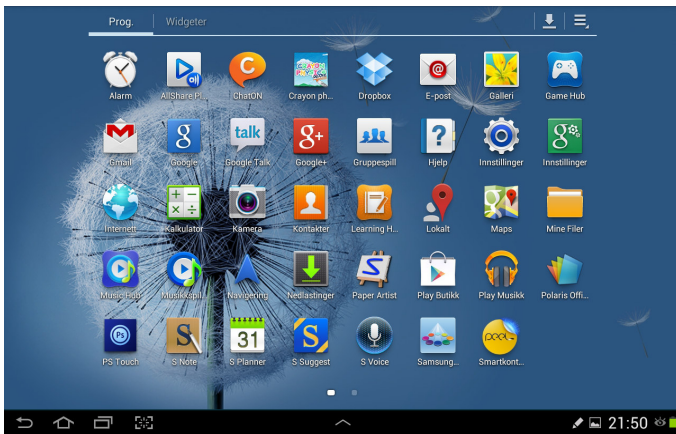
De programmene (appene) fabrikanten tror du har mest nytte av har ikoner på startskjermbildet. Adskillig fler er forhåndsinstallert på nettbrettet

Disse appene trodde Samsung at de fleste ville ha mest brukt for:

Derfor er de vist på en av startskjermene. Men det er adskillig fler som er forhåndsinstallert. For å se alle apper som er installert på nettbrettet trykk på:

og en side som viser apper som finnes på nettbrettet kommer opp (etterhvert kan det bli mange slike sider med installerte apper):

Får å få ikonet fra denne listen til en av startskjermene:

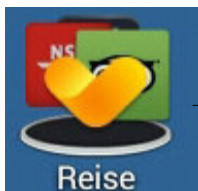
Trykk og hold på ikonet. Det kommer da på en av startskjermene, deretter kan en dra det med pekefinger dit en ønsker, også fra side til side.

Slik kan en dra og gruppere apper og organisere skjermen som en selv synes virker logisk.

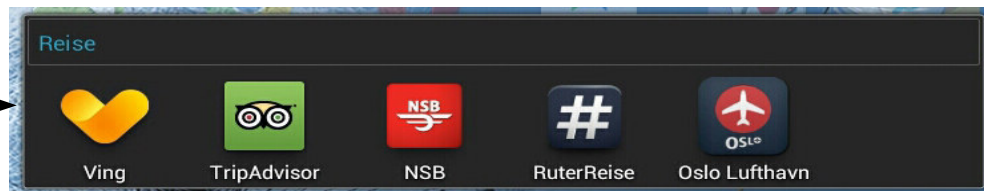
3.2 Organisere app-ikoner i mapper

Det kan være nyttig å gruppere apper, for eksempel samle reise-apper i en «mappe». Trykk og hold på en av de aktuelle – det dukker opp en linje hvor det står «mappe».-trekk ikonet dit det står «mappe» og slipp - gi mappen navn f.eks reise. Mappen havner da på skjermen og etterpå kan andre reise apper trekkes inn i denne mappen.

Mappe lukket

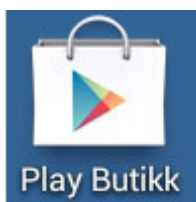
Mappe åpen

3.3 Fjerne apper fra startside

For å fjerne App fra startside: Trykk ikon og hold i 2 sek., dra ikonet til , dette fjerner ikonet fra startskjerm bildet men appen er fortsatt installert på nettbrettet og kan legges tilbake.

3.4 Installere Apper

Trykk på Google play eller Samsung apps som bringer deg til appbutikken. Her er det søkefunksjoner, forslag og anbefalinger. Apper lastes ned med at en trykker på installer og deretter godta. Appen lastes da ned og et ikon havner på en ledig plass på en av startsidene. Deretter kan du flytte ikonet dit du vil.

For apper som koster penger må en ha oppgitt et kredittkort hvor avgiften belastes. Skulle du ved en feiltagelse komme til å laste ned en App som koster penger, kan du i playbutikken «returnere» appen i løpet av 15 minutter for å unngå å bli belastet. Dette gjøres ved å trykke «avinstaller» samme sted hvor en startet installasjonen.

Mange av appene er egentlig lagd for smarttelefon, de virker, men ikke alle passer helt til nettbrettets format. Det er dårlig informasjon om dette i Playbutikken, men det finnes en kategori «anbefalte nettbrettapper» .

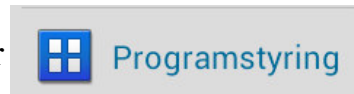
3.5 Avinstallere Apper

Noen apper ønske en å fjerne fullstendig fordi de er unyttige og en trenger plassen i minnekortet eller har andre grunner (noen av de forhåndsinstallerte kan ikke avinstalleres).

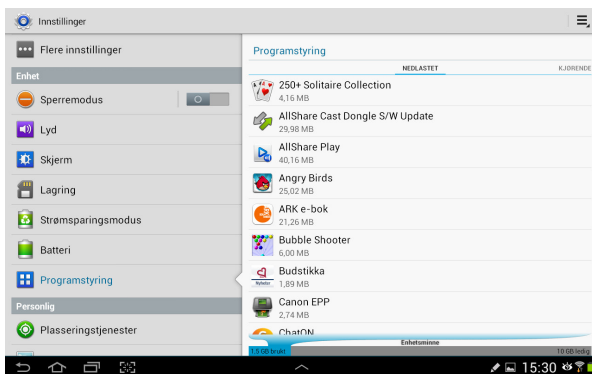
Da benyttes innstillinger

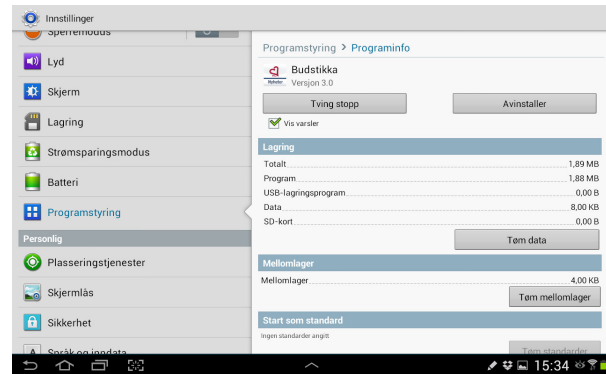
og deretter

Liste over ned-lastede apper

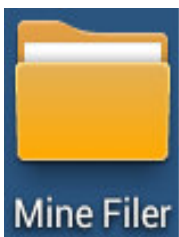
App valgt for avinstallering

Trykker en på avinstaller forsvinner appen fullstendig og ble den avinstallert ved en feil må den hentes på ny og installeres fra Google play.

(Apper kan også avinstalleres fra skjermbildet som viser installerte apper, gå til meny-symbolet.)

3.6 Mine filer

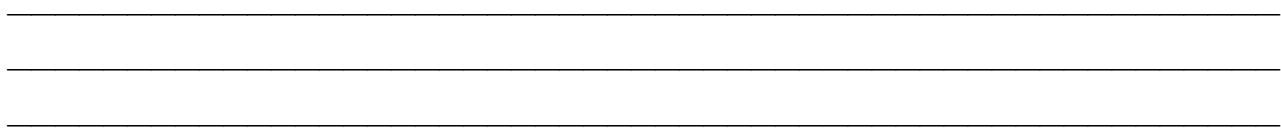
Mine filer appen gjør at en kan organisere og finne hvor filene lagres på minnekortet i maskinen, Funksjonen er nok ekstra nyttig når en setter inn en ekstra minnebrikke for å øke plassen i nettbrettet. Siden du ikke har harddisker merket C;D etc., kjent fra PC, har du istedet «sdcards» som er minnebrikker. sdcard0 er det som sitter fast i brettet. Setter du inn et ekstra minnekort får det navnet extSdCard.

En del mapper i mine filer er organisert på forhånd.

Laster du ned et dokument fra Internett, kan det finnes igjen i mappen som heter «Download.» Herfra kan du flytte det dit du ønsker med klipp og lim funksjon, dersom du organiserer dokumentene dine i egne mapper på sdcard1.

Bilder finner en enklest med galleri funksjonen, men bilder tatt med nettbrettet kan du også finne i mappen med det mystiske navnet DCIM (Digital Camera Image) hvor de lagres i første omgang.

Dokumenter du lager selv som f.eks notater ender automatisk i mapper med samme navn som appen de er laget med.

4 Hva kan du bruke nettbrettet til?

4.1 Internett

En app for nettleasing er forhåndsinstallert, men er du fortrolig med en nettleserer på PC finnes det trolig en Android versjon av den samme som kan hentes i google play. Brettet kan brukes vertikalt og horisontalt og bildet tilpasser seg til skjermen. Dobbeltrykk for å zoome inn eller ut.

Adressefeltet viser WEB-adressen til siden du er på.

Når du skal velge på ny side, trykker du på adressefeltet og tastaturet vises på skjermen. Du kan skrive inn hva du søker etter og avslutte med å trykke på «forstørrelsesglasset».

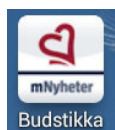
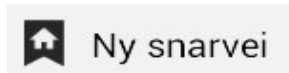
Fram/Tilbake: Blar frem og tilbake på de sidene du har besøkt, oppdater henter siden på ny fra nettet.

Knappene kan variere med nettleser men symbolene er stort sett de samme.

Du kan ha flere nettsider åpne samtidig i hver sin fane.

Til sider en ofte besøker kan en legge en snarvei på en av hjemmesidene. Åpne siden for eksempel Budstikka. Trykk på menyfunksjon

fra menyen som kommer opp velg ny snarvei:

Et ikon med direktevalg til denne siden blir da liggende på en av hjemmesidene og kan så flyttes dit det passer.

Vær klar over at en med nettbrett ikke kan logge inn med vanlig BankID på nettsider som krever det, men må bruke andre alternativer se neste avsnitt

4.1.1 BankID

Sider som krever BankID for pålogging på PC bruker per d.d. Java som er et tillegg i nettleser. Java finnes ikke for Android nettbrett istedet er det en en BankID app.

BankID appen lastes ned fra Google play som vanlig men er ellers ulik andre apper da du ikke starter den selv. Den startes automatisk og brukes av de aktuelle nettsidene Nettsiden må være tilpasset BankID. Av banker er det i Februar 2014 kun Sparebank1 som bruker denne. Ellers er benyttes den av ID-porten/offentlige nettsider (Altinn / NAV/Helsenorge-Minhelse/Skatteetaten). BankID appen brukes med kodebrikke på lignende måte som på PC.

For de øvrige bankene brukes andre alternativer som BankID på mobil, og/eller kodebrikke + personlig kode. Nettstedene tillater litt ulike pålogging alternativer.

 BankID

 BankID på mobil

 Kodebrikke og personlig kode

Personlig kode er den pinkoden du brukte når du startet opp med nettbank (om den ikke ble endret). Går en inn på banksiden fra en PC med BankID kan en endre personlig kode i ens egen profil.

Noen banker har apper av ulik funksjonalitet søk på din egen bank for å se hva som finnes.

4.2 Epost, Lese og skrive.

Et Android e-post-lese/skriveprogram (app) er forhåndsinstallert. Appen er uavhengig av hvilken e-post leverandør du bruker (gmail.com, yahoo.no, online.no etc.), og kan benyttes for de fleste POP3 og IMAP-tjenester.

(POP3 er ikke egnet om en har e-mail på mer enn en maskin.)

Det finnes også en G-mail app som er et alternativ til den forhåndsinstallerte Android appen.

Appen må få oppgitt din e-postadresse med passord og hvor den skal hente/sende e-posten.

Du kan gjerne ha flere e-post kontoer om du ønsker det.

Når det kommer en ny e-post kommer et varsel i statusfeltet, og e-post appen kan åpnes direkte fra listen over varsler. Antall uleste mail vises med et tall i E-post ikonet.

Sjekking av e-post er enkelt, bla igjennom med fingeren. Se alle epost-kontoer samtidig (e-post appen). Vedlegg åpnes automatisk med en passende app, og om det finnes alternativer blir du spurt hvilken av disse appene du vil bruke. Apper for å vise de «vanligste» vedlegg som bilder, pdf, Word, etc er forhåndsinstallert.

Dersom du er vant til g-mail i nettleser på PC er det også et alternativ å bruke nettleseren på brettet i stedet for en app.

4.3 *Kontakter*

Med hjelp av kontakter har du alle personlig informasjoner tilgjengelig, dvs. mobilnummer, e-mail, fødselsdag, adresse eller hva man ønsker å ha. En kan ha samme og konto for kontakter på Smarttelefon, nettbrett og PC og synkronisere disse automatisk.

4.4 *Kalender*

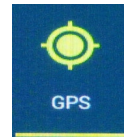
Et kalenderprogram er forhåndsinstallert. Den kan du synkronisere med kalendere på PC, smart telefon etc., og om du vil med andre personers kalender. Dersom du ikke liker nettbrettes standard-kalender finnes mange alternative apper. f.eks. «Google Calender» og «Business Calender».

Kalenderen kan settes opp slik at du får varsel om avtaler på e-mail en gitt tid i forveien, og kan vise påminnelser direkte på skjermen.

4.5 *Kart*

Nettbrettet har innebygd GPS mottager.

GPS = Global Positioning System

Maps er Googles kart app. En kan velge mellom kart og satellitt (flyfoto) visning. Ved hjelp av GPS plasserer den deg på kartet der du er i øyeblikket dersom GPS mottaker er på (knapp i innstillinger).

En kan søke adresser og få tegnet reiserute fra og til.

Kartfunksjonen i Google maps er avhengig av forbindelse til Internett.

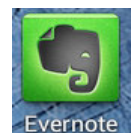
Det finnes også kartapper, med nedlastbare kart, kartene lagres da lokalt og kan brukes i kombinasjon med GPS selv om en ikke har Internett forbindelse.

4.6 *Notatblokker*

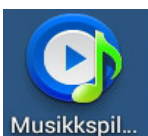
S-Note følger med Samsungbrett med S-penn. For andre nettbrett finnes andre notatapper forhåndsinstallert.

Det finnes forøvrig flere gode notat-apper denne er ganske populær:

Disse notat-appene erstatter i noen grad tekstbehandlingprogrammer som Word.

4.7 *Musikkspiller*

De fleste nettbrett har også en musikkspiller som kan spille av den musikken som er lagret lokalt på brettet. Det en ønsker å ha på brettet må en laste ned fra nettet eller fra PC.

4.8 Bilder

4.8.1 Ta bilder og video

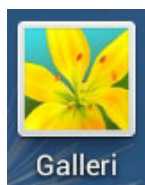
Nettbrett har normalt to kamera. Et i front med relativt beskjeden oppløsning, som en kan bruke til video samtaler på Skype. På baksiden er det et med bedre oppløsning som tar bilder og video. For redigering av bilder finnes et utall av apper, f.eks. Photoshop express (gratis) og Photoshop Touch (kr 70).

4.8.2 Trikse med bilder.

På Samsungbrettet var Photoshop Touch forhåndsinstallert, i tillegg finnes det utrolig mange apper som kan trikse med bilder du tar eller laster ned.

4.8.3 Se på bilder

Galleri funksjonen finner bilder, og kjører bildefremvisning av bilder som er tatt med nettbrettet eller lastet ned. Vise ett og ett bilde på fullskjerm. Du kan velge overganger og legge på musikk i bildefremvisningsmodus. Nettbrettet kan da brukes som fotobilderamme.

I gallerifunksjonen kan en også organisere bildene i «Album».

4.8.4 Redigere og se på video

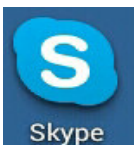
Tilsvarende apper for redigering og visning av videoklipp som er lagret på nettbrettet er forhåndsinstallert. Her finnes også mange alternativer som kan installeres fra playbutikken.

4.9 YouTube

Forehåndsinstallert app for YouTube hvor det finnes mengder med videoklipp av alle kategorier. Krever internettilkobling, siden videoklippene ikke lagres lokalt. (YouTube kan også kjøres fra nettleser)

4.10 Billedtelefon via Internett

Skype: Internettelefon med bilde, her kan du bruke Wi-Fi og kontakte andre som har Skype. Programmet er gratis og finnes for brett smarttelefon og PC.

4.11 Asker og Bærum:

4.11.1 Bibliotekenes e-boktjeneste:

Du kan låne bøker elektronisk fra bibliotekene! En forutsetning er at du har et lånekort. Kontakt biblioteket for lånekort og registrering som låntager. Ved registreringen lager du en pinkode du må huske.

Når du er klar til å låne, går du aller først inn på web-siden til biblioteket.

- Du må ha lånernummer og pinkode tilgjengelig.
- Du må laste ned appen eBokBib fra Google Play.

Appen eBokBib er en e-bokleser med tilgang til biblioteket

Har du lånekort fra før kan du bruke nettleser for registrering:

Bærum:

<http://bibliotek.baerum.kommune.no>

Deretter klikker du på det som heter "Mappa mi", som du finner langt til venstre på menylinjen. Derfra til å få tak i en PIN-kode, er enkelt, bare følg anvisningene, og så er du snart klar til å låne bøker elektronisk.

Asker:

<http://www.askerbibliotek.no/>

Du finner «Min side» opp til høyre der kan du logge deg på. Trykk på ny låner for å registrere deg.

Du har tilgang til e-bøker, lydbøker, film og musikk. Det finnes lånebøker som forsvinner automatisk når lånetiden er over, og fritt tilgjengelige bøker som du kan beholde så lenge du vil.

Klikker du på Digital i menylinjen øverst på siden får du linker til en rekke nettsteder som tilbyr gratis nedlasting av e-bøker. Det meste av det er eldre litteratur hvor opphavsretten ikke gjelder lengre.

4.11.2 Asker Kommune

Appen Min renovasjon Asker. Minner deg om når det er henting av søppel på din adresse (appen «mangler rød boks»). Kart over returpunkter.

Internett hjemmeside : <http://www.aker.kommune.no/> skroller en seg ned på siden finner en pekere til det meste angående kommunen.

4.11.3 Bærum kommune

Renovasjonsappen; Renovasjon SmartCity Bærum kommer snart.

Internett hjemmeside <https://www.baerum.kommune.no/> her finner en nesten like mye med mindre skrolling.

5 Programmer til nytte, lek og moro

I Google play «butikken» her får du tilgang til nesten en million Apper. Mange er gratis, noen betalt av reklame. Her gjelder det å titte inn og å se om det er noen Apps man kan bruke, les beskrivelsen og anbefalinger. Lastes ned med å trykke på installer og deretter godta.

Søkefeltet: kommer når en trykker på «forstørrelsesglasset » øverst i høyre hjørne.

Søkefunksjonen er effektiv, men Playbutikken har også anbefalinger det er verd å ta en titt på. Appene i Playbutikken er organisert i kategorier.

Nettsteder som tester og anbefaler Apper er for eksempel DinSide og Amobil.

Android er en åpen verden med mange tilbydere, les beskrivelsene og kommentarene.

Mange Apper finnes i betalt- og gratis-versjon. Gratis betyr normalt at den er med reklame eller at den ikke har alle funksjoner som betalings-versjonen har. Det kan være lurt å prøve gratisversjonen først, og deretter avgjøre om en synes det lurt å kjøpe en fullversjon, og avinstallere gratis-versjonen.

Et litt tilfeldig utvalg av nyttige/populære apper/programmer:

Det ikke er mulig å gå gjennom alle apper, så her nevnes noen tilfeldige i fleng:

Været: *YR* og *Pent* – QR Kodeleser: *QR Droid* – Telefonkataloger: *Gulesider* og *1881* – Musikk: mengder av apper, les beskrivelse og kommentarer – Radio: *TuneIn* – Musikk gjenkjenning (lurer du på hva som spilles i radio? Da kan en app lytte og finne): *Shazam*, *SoundHound* og *TrackID* – NSB og Ruter har apper for biletter og rutetider – Netflix, NRK, TV2 og fler har TV apper. Det finnes Office-pakker – TV guider – Aviser – Reiseguiden – Oppskrifter – Foto – Verktøy – Kalkulatorer av alle slag – Apper som tar pulsen din, Kurs – og mye annet en kan finnes med søk. Dessuten finnes *Spill* – *Spill* – *Spill*.

Et par nettsider som tester og anbefaler apper:

Din side: <http://www.dinside.no/>

Amobil: <http://www.amobil.no/>

Dagbladet <http://www.dagbladet.no/tag/apper>

Litt om spill:

Spill blir for omfattende å kommentere, men en finner de fleste kategorier:

Spill som passer for barnebarn i alle alder, Hjernetrim som Sudoku, Kabaler, Wordfeud, Sjakk, Quiz spill for barn og voksende, Arkade og action spill, Sport, Karaoke, retrospill (som fra PCen barndom). Etc. Bruk søkefunksjonene.

6 Noen tips for Nettbrett:

Brukerhåndboken. Bruk den !!

Hvis du mener at du kjenner Nettbrettet godt nok, kan du stoppe og lese her. Teksten her er basert på Samsung Note 10.1 og det kan være ulikheter i forhold til ditt nettbrett

6.1 *Tastaturet*

Deler en tastaturet er det mulig å holde brettet med begge hender og rekke tastene med tommelfinger. De andre tastaturene er bedre når brettet ligger eller står på et bord. Klyp fingere sammen over tastaturet og en får velge tastatur typer. Samsung har tre tastatur typer, stort-fast, lite-flyttbart og delt. Tastaturet i Samsung-Note har også håndskrift modus. Når tastaturet er på skjermen dukker det opp et tastatursymbol i statusfeltet her kan en velge mellom Samsung tastaturet og evt. andre tastatur-apper som er på brettet og en kan velge innstillinger for tastaturet.

Google tale er sannsynligvis installert. Her kan du diktere istedenfor å skrive (talefunksjonen er avhengig av Internett forbindelse).

Det finnes mange tastatur apper er du ikke fornøyd med brettets er SwiftKey tastatur-app mye brukt.

6.2 *Ta bilder av skjermen*

For å ta en Screenshot av skjermen, trykk på Bilde blir automatisk lagret. For brett med S-pen er også Screenshot funksjon i S-pennen. Trykk på knappen og hold pennen mot skjermen , bildet kommer opp på skjermen, og kan lagres eller forkastes eller redigeres. En kan også ta bilde av et område på skjermen med å tegne omriss.

6.3 *Roaming*

(Gjelder bare for Nettbrett med SIM kort) Reiser du til utlandet anbefales at du deaktiverer G3/G4 funksjonen. Hvis du vil bruke Internett i utlandet, kan du aktivere 3G- og 4G i menyen innstillinger. Men vær forsiktig, gebyrene kan bli skyhøye, spesielt utenfor EU. Kjøp heller et SIM-kort der du er så sparer du Roaming-gebyrene. For å være på den helt sikre (kostnad-) siden, kobler du Mobildata helt ut og bruker bare WiFi nettverkene som er rundt deg.

6.4 *Bevegelsekommando*

En kan få ting til å skje med å bevege brettet hurtig kombinert med fingerplassering. Disse funksjonene velges i Innstillinger/System/Bevegelse.

6.5 *Spare batteristrøm*

For å forlenge brukstiden av batteriet, når en strømkilde ikke er i nærheten, kommer her noen tips: Reduser lysstyrken på skjermen, reduser push-up baserte nyhetene, skru av GPS og Bluetooth og sørg for at ingen unødvendige programmer er på. For å slå av programmene, trykker du på , og «oppgavebehandling». Da dukker alle de programmene (apps) som er aktive opp og du kan lukke dem manuelt. (For Nettbrett uten uten dette symbolet; prøv å hold lenge på hjem knappen)

6.6 *Programvareoppdateringer*

For å finne ut om du har den nyeste versjonen av operativsystemet som virker på ditt nettbrett:

Gå til «innstillinger», skroll til «om enheten», her finner en gjerne produktnummer og ander basis data for apparatet og en knapp for å søke etter programvareoppdateringer. Trykker en på denne får en vite om det er noe nytt og spørsmål om en vil oppgradere. Om en kjører en oppgradering, sørg for å ha fulladete batterier og tilkobling til Wi-Fi.

Utseende på hjemmesidene kan være endret en del nå brettet starter opp etter en oppgradering, og virke litt ukjent en stund.

6.7 *Benytte smarttelefon som Wi-Fi hot-spot*

De som har brett uten Simkort kan av og til ha behov for å koble seg til Internett via datatrafikk på mobiltelefonnettet, for eksempel når en er på hytta, på biltur eller i båt. Da belastes selvfølgelig datatrafikkdelen av mobilabonnementet, så en risikerer utgifter. **Vær spesielt forsiktig med dette utenfor EU, og vit hva du har**

7 Symboler

Ikon	Betydning
	Tilkoblet Wi-Fi. (Trådløs Internett router. En må enten ha Simkort og G3/G4 forbindelse eller Wi-Fi tilkobling for Internett tilkobling).
	GPS aktivert. (Global Positioning System, dersom den er avslått aktiveres den ikke av kart applikasjonen eller andre apper som bruker GPS).
	Bluetooth aktivert. (Bluetooth er trådløs kommunikasjon til for eksempel et tastatur, har en ingen Bluetooth enheter bør den være av).
	Lyd av, vibrasjon på (Slår en av lyd kommer vibrasjon automatisk på, denne kan så slås av om en ønsker og også slå av vibrasjon).
	Lyd på
	Laster opp data (Data går fra brettet til Internett).
	Laster ned data (Symbol blinker mens nedlasting skjer, tilgjengelig i kontrollpanelet etter nedlasting, evt «Mine filer» i en mappe som heter «Download» enten i «sdcard0» eller i «extSdCard»).
	E-post melding, (Hvilket av disse to symbolene som kommer evt. begge avhenger av hvordan e-post er satt opp på disse to appene; e-post og google mail).
	Flymodus aktivert. (Se avsnitt om flymodus / offlinemodus).
	Smart hvilemodus. (Nettbrettet settes ikke i hvilemodus så lenge det ved hjelp av frontkamera registrer at du ser brettet).
	S-Pen er fjernet. (S-pen i Samsung Note brett).
	App som kan oppgraderes. (Åpne kontrollpanel og start oppgradering)
	App er oppgradert (Detaljer i kontrollpanelet)
	Skjerm bilde tatt
	Åpne menyfunksjon (Menyen varierer med applikasjonen)
	Dele (Dele/sende-til, et dokument sendes til en annen app/funksjon/sted)
	Batteri ladestatus

8 Internett tilkobling generelt

copyright Bjørn Rønning Hansen

9 Sydentur med Seniornett og Alfatravel

Seniornett

Mer enn et kurs -
Mer enn en Sydentur!

PC
Apple iPad
Android nettbrett

Datakurs i Albir
6. - 15. november 2017
for nybegynnere og litt øvede

Nyhet Kurs i fotobok og slektsforskning

For informasjon og påmelding
ring 32 25 08 70 eller
post@alfatravel.no

Alfa TRAVEL